

بررسی راهبردهای طراحی بافت فرسوده شهری بر اساس پدافند غیر عامل (نمونه موردی محله باغ لله کرمان)

سعید نقدی نسب¹، لیلا السادات سجادی بمی²

1- کارشناس ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران

2- کارشناس ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، بم، ایران

Artys.ps@gmail.com

چکیده

سرزمین ایران به دلیل موقعیت خاص جغرافیایی و سیاسی همواره در معرض انواع خطرات طبیعی، تهدیدات جنگ، تلفات انسانی و خسارات مالی سنگینی متحمل شده است. متأسفانه در کشور ما علیرغم پشت سر گذاشتن هشت سال دفاع مقدس و داشتن تجارب ارزشمند در برابر بلایای طبیعی، اهمیت بحث ایمنی و امنیت در شهرسازی و معماری چنان که باید، مورد توجه قرار نگرفته است و همچنان شاهد ساخت و سازهایی هستیم که به طور روزافزون آسیب‌پذیری محیط کالبدی را در برابر انواع بحران‌ها افزایش می‌دهند. با توجه به پیشینه شهر کرمان و موقعیت جغرافیایی آن، طراحی منطبق بر پدافند غیرعامل، امری لازم و ضروری به نظر می‌رسد. از مهم‌ترین عوامل در طراحی بافت فرسوده و جلوگیری از بلاهای طبیعی، حملات نظامی در مناطق شهری، معماری استانداردها و درجه مرمت‌پذیری در ارتباط با این رویکرد نیاز به بازنگری در شیوه طراحی شهرها دیده می‌شود، بافت‌های فرسوده، میانه و تاریخی شهرها از حوزه‌هایی هستند که میتوان با رویکرد پدافند غیر عامل در آنها مداخله نمود. شایان ذکر است تخریب شهرها برای بازسازی آنها با رویکرد پدافند غیرعامل امری ناممکن است بلکه لازم است با استخراج اصول معماری و شهرسازی منطبق بر این رویکرد برای وضع موجود چاره‌ای اندیشیده شود. روش تحقیق در این مقاله به صورت توصیفی-تحلیلی می‌باشد و روش گردآوری اطلاعات، مطالعات کتابخانه‌ای، اسنادی و نیز برداشت‌های میدانی از محدوده مورد مطالعه است. در این پژوهش ابتدا محله باغ لله کرمان معرفی گردیده سپس با توجه به تهدیدات متصور ملاحظات اثر گذار بر طراحی محله از منظر پدافند غیر عامل در نظر گرفته شده است و همچنین توصیه‌هایی در زمینه فرم‌های ساختمان و سیرکولاسیون خارجی در بالابردن سطح امنیت شهروندان، الزامات و تمهیدات برنامه‌ریزی و طراحی معماری با رعایت اصول پدافند غیر عامل مورد بررسی قرار گرفته است.

کلمات کلیدی: پدافند غیر عامل، طراحی معماری، بافت فرسوده، کرمان